

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C134 – CUL18**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 25 februari 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de verhouding tussen structurele cultuursubsidies en projectsubsidies	3
Vraag om uitleg van de heer Herman Schueremans tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de toegekende projectsubsidies in de eerste ronde van 2010 in het kader van het Kunstendecreet en de verhouding tussen projectsubsidies en structurele subsidies	3
Vraag om uitleg van de heer Herman Schueremans tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de Vlaamse cultuursubsidies, naar aanleiding van twee universitaire studies	11
BIJLAGEN	
Bijlage bij de vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de verhouding tussen structurele cultuursubsidies en projectsubsidies 1	20

■

Voorzitter: de heer Philippe De Coene

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de verhouding tussen structurele cultuursubsidies en projectsubsidies

Vraag om uitleg van de heer Herman Schueremans tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de toegekende projectsubsidies in de eerste ronde van 2010 in het kader van het Kunstendecreet en de verhouding tussen projectsubsidies en structurele subsidies

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Minister, u wilt de verhouding tussen project- en structurele subsidies verbeteren. Dat staat zo in uw beleidsnota. En dat is heel goed, ik kan dat alleen maar toejuichen. Er is de afgelopen tijd een en ander misgelopen, en dat moet gecorrigeerd worden.

Wij pleiten voor een verhouding van 90/10. Dat betekent dat, bijvoorbeeld bij de kunsten, 90 percent van het budget structureel kan zijn en minstens 10 percent projectsubsidie. Ik denk dat u daar ook voor pleit. Voorlopig is dat echter niet het geval, door een aantal omstandigheden waar ik straks op terugkom. Daardoor heeft de eerste ronde voor projectsubsidies een veel kleiner totaalvolume dan ooit tevoren. Dat zie je ook heel goed in de resultaten, en je hoort het ook in de sector zelf. Het is onwaarschijnlijk: er zijn voor 6.866.000 euro aanvragen geweest voor die ronde, en er zijn voor 1.115.000 euro toekenningen gedaan. Hetzelfde geldt voor de aanvraag van dossiers: slechts 54 van de 196 werden toegekend. Er kan dus geen kwart van het totale bedrag worden toegekend, ook al omdat u een stuk moet houden voor de volgende rondes. Het totale budget voor 2010 is een stuk kleiner dan dat van 2009. Dat is dus zeker nog geen inhaalbeweging.

U hebt uw visie nog eens herhaald in een krantenartikel van 3 februari: “‘Dat klopt’, zegt de woordvoerder, ‘de minister wil het aandeel van de projectenpot optrekken. Dat bedraagt nu 3 procent van de structurele middelen. De minister wil dat zien stijgen tot 10 percent. We onderzoeken nog wanneer en hoe dat kan.’” Verder in het artikel lezen we: “De minister moet bovendien rekening houden met een beslissing van haar voorganger Bert Anciaux. Die hevelde vorig jaar geld uit de projectenpot over naar de structurele subsidies. Die lopen over meerdere jaren, in dit geval tot 2012. De verhouding tussen de structurele subsidies en de projectenpot heeft vaak schommelingen ondergaan. Sinds 2001 is het aandeel van de projectenpot stelselmatig gedaald, met een dieptepunt vorig jaar.”

Minister, ik weet niet of die laatste zin uit de pen van de journalist komt, dan wel uit uw mond. Ik wil u dat dan ook niet aanrekenen, want het is niet duidelijk uit de schriftuur. Het gaat mij vooral over de zin dat sinds 2001 het aandeel van de projectenpot stelselmatig is verminderd. Aan die zin erger ik mij.

Het is goed om een en ander in een juist perspectief te plaatsen, en daarvoor kunnen we terecht bij de publicatie ‘Voorbij de beslissingen, het podiumlandschap na 2010’, in Courant, het blad van het Vlaams Theater Instituut. Daarin lezen we dat het aandeel van de projectsubsidies, ten opzichte van het totaal van de subsidies voor de podiumkunsten, 2,7 percent bedroeg in 1993, 6,3 percent in de jaren 1998 tot 2000, en dan dalend naar 2,5 à 3,5 percent in 2008 en 2009. Je hebt dus duidelijk een op- en neergaande curve.

Met procentuele berekeningen moet je natuurlijk opletten. Er is namelijk een heel sterke stijging geweest van het totale cultuurbudget, en zeker het budget van de podiumkunsten. De kleine procentuele daling van de projecten toont niet dat de projectenmiddelen gestegen zijn. Het totaalbedrag voor projecten in de podiumkunsten steeg namelijk van 540.000 euro in 1993, naar 1.789.000 euro in 1998, en vervolgens wat op en neer gaand tot uiteindelijk 2.140.000 euro in 2009. In datzelfde tijdsblok heb je dus meer dan een verviervoudiging van

de projectmiddelen. De projectsubsidies stegen dus sterk, al moeten we 2009 misschien even apart beschouwen, want dat is een jaar dat afwijkt van de rest.

In Courant komt ook het gemiddelde bedrag per project aan bod. Dat bedrag bleef hangen binnen de marges van 34.000 en 46.000 euro. In die hele periode blijft dat bedrag dus min of meer gelijk. De sector muziek is daar niet inbegrepen, het gaat hier wel degelijk over de podiumkunsten – theater, dans enzovoort.

Ik heb intussen het element van de projectsubsidies bij de beeldende kunst nog even nagetrokken. Dat stond niet in Courant, maar is ook wel interessant om even te vergelijken. Ik heb cijfers van 2006 tot en met 2010 voor het aandeel audiovisuele en beeldende kunst. Laat ons beeldende kunst nemen. Die cijfers komen van de website van de Verenigde Organisaties BeeldKunst (VOBK). De projectsubsidie voor de beeldende kunst bedroeg in 2006, ten opzichte van het totaal, 14,35 percent. Daarbij moet worden opgemerkt dat in 2006 de belangrijke inhaaloperatie voor de beeldende kunst al was gebeurd. Dat was de eerste ronde van het Kunstendecreet. Het fluctueert wel heel sterk, want in 2007 was het 6,6 percent, in 2008 18,12 percent, in 2009 5,08 percent, en in 2010 2,86 percent.

Hierbij moet je de nuance maken dat in de beeldende kunst in de twee daaropvolgende rondes van het Kunstendecreet een heel belangrijk deel van de projectmiddelen structureel is geworden. Heel veel organisaties die ‘jaarenveloppes’ kregen in het oude regime worden nu structureel gesubsidieerd. Er is een groter aandeel projectsubsidies, maar er is wel dezelfde knik, in 2009 en 2010. Tot 2009 was er voor de beeldende kunsten geen probleem. Voor de sector muziek heb ik geen cijfers gevonden. Misschien heeft de heer Schueremans die.

Minister, hoeveel bedragen de totale financiële middelen voor projectsubsidies in de hele kunstensector in 2010? Wat is het totaal van het Kunstendecreet dus, inclusief muziek? Is dat meer of minder dan de jaren voordien en hoeveel? Ik weet met welke problemen u financieel geconfronteerd wordt. Daarom wil ik het in een breder perspectief zetten en wat totale cijfers vragen, want die waren niet als totale cijfers te vinden.

Waarom zijn de projectsubsidies in 2010 verminderd? Minister, in vorige discussies hebt u zelf al gezegd dat er minder geld beschikbaar was. Dat is natuurlijk een politieke keuze: u kon ook verschuivingen doen binnen uw totale cultuurbudget van andere posten naar projectsubsidies.

Minister, hebt u een groeipad voor ogen voor de projectsubsidies? Hoe ziet u die in deze legislatuur evolueren?

Ik heb een citaat voorgelezen uit de krant over de middelen die voormalig minister Anciaux heeft overgeheveld naar structurele middelen. Ik heb dat al drie of vier keer in de krant gelezen de voorbije 2 maanden. Die mantra wordt in verschillende kranten herhaald. Merkwaardig genoeg is het nog juist ook, maar op een bijzondere manier.

In april vorig jaar is er een beslissing genomen over de structurele subsidies vanaf 2010 in het Kunstendecreet. Zoals steeds waren er veel aanvragen en was er meer geld nodig dan er beschikbaar was. Binnen de regering is er heel lang gediscussieerd over het bedrag dat daarvoor nodig was. Globaal genomen zijn er twee grote afspraken gemaakt. Een deel van de projectmiddelen mag nu worden aangewend voor de structurele subsidie en wordt volgend jaar opnieuw op de begroting gezet. Minister, ik beschik niet over de afsprakennota, een document dat meestal de regeringsbeslissingen omkadert en een aantal politieke afspraken bevat. Ik heb het, ik zal eerlijk zijn, van horen zeggen.

Ik meen ook te weten dat die afspraak om de middelen van project naar structureel over te hevelen en dit jaar opnieuw te voorzien een globaal politiek akkoord was van alle regeringspartijen, ook de uwe, minister. Ik dacht dat een regering collegiaal besliste en dat dit soort afspraken globaal werden genomen. Ik hoef uw voorganger niet te verdedigen, maar ik wil dat wel zuiver krijgen. Ik wil niemand verdedigen en niemand aanvallen.

Zoals steeds, het zal ook te maken hebben met de periode, zijn er in april vorig jaar een aantal organisaties ‘opgevestigd’ of bedragen aangepast. Die aanpassingen gebeuren op basis van politieke tussenkomsten. Dat weten we allemaal, collega’s. Er wordt overal gelobbyd. Soms wordt er ook aan toegegeven. Dat brengt wel een meerkost mee. Hoe meer je buiten het kader van een voorgestelde regeringsbeslissing dingen wilt bijvoegen, hoe groter je nodige budget is. Dat is ook gebeurd in april vorig jaar. Er is een mooi lijstje van organisaties die gecorrigeerd of opgevestigd zijn. Ik kan u dat bij gelegenheid bezorgen. Dat hoeven we niet in detail te bekijken.

Er zijn dus afspraken gemaakt over het budget voor dit jaar. Er is een vermindering van de projectmiddelen gekomen ten voordele van de structurele. En dat is niet rechtgezet. Ik kan daarvoor zelf één goede reden geven: de financiële situatie nu of bij de opmaak van de begroting in juli, augustus en september is van een andere orde dan bij de afspraken in maart of april vorig jaar. De budgettaire situatie van de Vlaamse overheid is in die periode veel verslechterd, de vooruitzichten ook.

Minister, bestaat er zo’n afspraak? Enfin, ik weet van een mondelinge afspraak, ik weet niet of er een afsprakennota bestaat. Mag ik uw visie daarover kennen? Wordt die afspraak gehonoreerd?

De voorzitter: De heer Schueremans heeft het woord.

De heer Herman Schueremans: Voorzitter, minister, collega’s, ik zal me zo goed mogelijk aan mijn tekst houden, zodat ik duidelijke vragen kan stellen en duidelijke antwoorden krijg.

Eind januari werden de projectsubsidies in de eerste ronde in het kader van het Kunstendecreet toegekend. Hieruit blijkt dat de projectsubsidies enorm teruggeschroefd zijn. Voor 2010 is 1.115.000 euro voor de huidige ronde toegekend. In de tweede ronde zou er nog 822.000 euro te verdelen zijn. Vorig jaar werden er 158 projecten gehonoreerd voor een totaal van 3,38 miljoen euro. Uiteindelijk krijgen bij de eerste schijf 54 van de 196 ingediende projecten een toelage. In de pers hebben we kunnen lezen dat er 86 projecten echter een positief advies hebben gekregen.

Het kabinet heeft ervoor gekozen om in 2010 aan minder projecten meer geld te geven. In deze optiek kunnen we ervan uitgaan dat aan de beoordelingscommissies enige instructies werden meegegeven en hun werd gevraagd selectiever tewerk te gaan. De beoordelingscommissies zouden ook een ranking hebben opgesteld die de minister zou hebben gevolgd.

De aanzienlijke vermindering van de projectsubsidies is inderdaad voor een deel te wijten aan de besparingen binnen de Vlaamse begroting en aldus ook binnen de begroting Cultuur. Minister, daarnaast verdedigt u zich door te stellen dat het een overgeërfde situatie van de vorige minister van Cultuur is. Gelden uit de projectenpot werden overgedragen naar de structurele subsidies, die zijn gebetonneerd tot eind 2012. Pas bij de volgende nieuwe structurele beleidsronde zou er een herschikking kunnen komen.

Echter, door het enorm terugschroeven van de projectsubsidies in 2010 zijn opvallend genoeg vooral de jonge en experimentele uitingen hiervan de dupe, daar waar de minister in haar beleid juist meer jong talent en vernieuwing zou willen ondersteunen. Minister, tijdens de begrotingsbespreking 2010 stelde u in de commissie Cultuur dat u bereid bent te praten over de gebetonneerde structurele subsidies als het parlement dit zou willen veranderen. Een aanbod waarop door de meerderheidspartijen – raar maar waar – niet onmiddellijk wordt ingegaan. Voor hen zijn immers de structurele subsidies de boterham voor de organisaties, terwijl volgens Open Vld structurele subsidies een verroesting en verkalking met zich meebrengen.

Minister, in uw antwoord bij de bespreking stelde u dat u in de toekomst de verhouding tussen projectmatige en structurele subsidies wilt rechtekken, en de huidige 3 procent voor

projectsubsidies wilt optrekken tot 10 percent van de structurele middelen. In de pers van 3 februari zou, althans bij monde van uw woordvoerder, worden onderzocht wanneer en hoe dat kan.

Minister, welke instructies heeft het kabinet meegegeven aan de beoordelingscommissies voor het beoordelen van de ingediende projecten? Is de informatie correct dat er 86 projecten positief werden beoordeeld? Zo ja, welke projecten werden naast de 54 betoelaagde projecten positief beoordeeld? Welke maatregelen overweegt u op korte termijn om tegemoet te komen aan uw pleidooi voor meer projectsubsidies? Hoe staat u tegenover het uitwerken van alternatieve financiering in de gestelde problematiek? Hoe staat u tegenover het idee om een deel van de middelen van het Participatiedecreet terug naar het Kunstendecreet te verschuiven?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Eerst en vooral wil ik enkele zaken duidelijk op een rijtje zetten. Wat verstaan we onder projectsubsidies? In het Kunstendecreet wordt enerzijds een meerjarige subsidie voor organisaties toegekend, en anderzijds is er een projectmatige ondersteuning. De meest gekende vorm van projectmatige ondersteuning zijn de projectmatige subsidies voor organisaties, maar er zijn er nog een aantal. De heer Caron heeft naar enkele verwezen. Zo is er vanaf 2010 een nieuwe projectmatige subsidie voor kunstenaars. Nog andere zijn al een tijdje in werking: de opnames, creatieopdrachten, ontwikkelingsgerichte beurzen en internationale initiatieven. Eigenlijk kun je al die elementen ook als projectmatige ondersteuning zien.

Collega's, ik heb voor jullie een tabel meegebracht die hier wordt geprojecteerd. Het is een overzicht van alle middelen binnen het Kunstendecreet, niet alleen de projectmatige, maar ook alles wat met naam is ingeschreven in het decreet. Eigenlijk kunnen we zeggen dat de projectsubsidies starten vanaf HE280 3300 lotto - internationaal. Dat is halfweg op de tabel.

Vanaf HE247 zien we de evolutie van de projecten organisaties. In 2006 spreken we over afgerond 2.439.000 euro, in 2007 over 2.172.000 euro, in 2008 over 2.993.000 euro, in 2009 over 3.277.000 euro, en in 2010 over 1.565.000 euro. Ik zal dit even plaatsen. Ik wil eerst meegeven dat de bedragen van 2006, 2007, 2008 en 2009 telkens andere en hogere bedragen zijn dan initieel in de eerste begroting is gepland. In de begrotingsopmaak in 2008 was er voor 2009 een lager bedrag gepland. Gaandeweg is er bij de begrotingscontrole en herschikkingen binnen de budgetten geld bijgekomen. Het bedrag van 2010 is wel het initiële bedrag.

Aangezien dit moet worden genuanceerd, wil ik dit nu even situeren. Het bedrag is veel lager. De globale stijging valt te verklaren door de bedragen voor individuele kunstenaars en voor internationale initiatieven die zijn gestegen. De middelen voor de stijging van de budgetten voor de projectmatige ondersteuning zijn vooral uit het internationaal beleid afkomstig.

In de initiële begroting voor 2009 was in minder geld voorzien. Tijdens de begrotingscontrole, die in september en oktober 2009 heeft plaatsgevonden, hebben we in bijkomend geld voorzien. Ik heb bij mijn aantreden immers vastgesteld dat aan een aantal voorliggende voorstellen geen budgettaire engagementen waren verbonden. Ik heb die bedragen opgetrokken.

Er zijn jaarlijks twee rondes voor de toekenning van projectsubsidies. In 2009 is het volledig budget al tijdens de eerste ronde opgebruikt. Er is een tweede oproep geweest. Eigenlijk was er geen geld meer voor die tweede ronde. Dit toont aan dat er in de loop van het jaar bedragen bijkomen. Indien dit in de loop van dit begrotingsjaar mogelijk zou blijken, zal ik dit zeker doen.

Het is in 2010 bijna de helft minder. Ik zal even overlopen hoe dit komt. Eigenlijk spelen twee factoren een rol. De heer Caron heeft daarnet zelf naar de vorige legislatuur verwezen.

In april 2009 is beslist nog een nieuwe meerjarige subsidie voor de periode 2010-2012 toe te kennen. Ten gevolge van die beslissing was er nood aan 97.996.000 euro aan bijkomende middelen. Dat geld zal worden besteed aan de meerjarige ondersteuning van 278 organisaties tijdens de periode 2010-2012.

Om deze beslissing uit te voeren, moest in het nodige geld worden voorzien. Ten tijde van de beslissing zijn compensaties voorgesteld en zijn afspraken gemaakt. Die beslissingen zijn tijdens de opmaak van de begroting voor 2010 uitgevoerd. Het vast voorziene bedrag met betrekking tot het Kunstendecreet is 89.153.000 euro. Om het verschil te overbruggen, is ook in andere middelen voorzien. Toen is afgesproken waar die vandaan zouden komen en hoe dit allemaal zou worden gecompenseerd.

Ik heb hier een tabel bij me, waaruit blijkt waar het bijkomende geld vandaan komt. Er is afgesproken dat we in 7 miljoen euro zouden voorzien. Dat bijkomend geld is gereserveerd. Daarnaast zijn er herschikkingen vanuit andere budgettaire posten geweest. Ik zal ze even overlopen.

Van de inbreng in Brussel is 160.000 euro naar de structurele meerjarige ondersteuning overgeheveld. Van de internationale steun aan pop en rock is 140.000 euro overgeheveld. Dit geld is weggehaald en in de structurele meerjarige ondersteuning van dergelijke organisaties gestoken. In verband met de cultuurparticipatie is 170.000 naar de meerjarige erkenning van organisaties overgeheveld. Uit de projectenpot voor het Kunstendecreet heb ik 1.473.000 euro gehaald. Ik heb dat geld vastgelegd op de post voor de meerjarige ondersteuning van organisaties. Indien ik dit bedrag van 1.473.000 euro en het in de initiële begroting 2010 ingeschreven bedrag van 1.565.000 euro optel, kom ik uit op 3.277.000 euro. Dat is ongeveer het bedrag waarover we in 2009 konden beschikken.

Dat is evenwel nog niet alles. Er is ook 1 miljoen euro uit de tewerkstelling in de sport naar de meerjarige ondersteuning. Daarnaast komt nog eens 47.000 euro uit de jeugdculturele initiatieven.

Zo kom ik tot een bedrag van, afgerond, 97 miljoen euro om 278 organisaties gedurende 3 jaar te erkennen. Het gaat hier om een beslissing van 24 april 2009. Het rechtstreekse gevolg is dat in de begroting 2010 slechts in 1.565.000 euro voor projectmatige subsidies is voorzien. Dit betekent dat op een aantal vlakken, zoals de projectmatige subsidies, internationale ondersteuning van pop en rock en de internationale samenwerking, rechtstreeks is ingegrepen. Zoals uit mijn overzicht is gebleken, is overigens ook onrechtstreeks ingegrepen.

Eigenlijk zijn drie basisallocaties hierdoor getroffen. Ik vind het belangrijk te vermelden dat we dit als een geheel moeten bekijken. Het is steeds de bedoeling geweest verschuivingen mogelijk te maken. Indien op bepaalde allocaties projecten worden ingediend die kwalitatief beter zijn, moeten die worden ondersteund. Dat zijn communicerende vaten. Het is de bedoeling de mogelijkheid te behouden om tot verschuivingen over te gaan.

Mijnheer Caron, het antwoord op de vraag waarom die keuze is gemaakt en waarom dit op die manier is herschikt, moet ik u schuldig blijven. Ik was er toen niet bij. De gegevens waarover ik beschik, hebben betrekking op de beslissing die op 24 april 2009 is genomen. De achtergrond kan ik u niet medelen. U weet dat allicht beter dan ik. Misschien zouden we dit eens onder vier ogen moeten bespreken.

Ik heb daarnet al verklaard dat er twee redenen zijn. De eerste reden is de afspraak die op 24 april 2009 is gemaakt. De tweede reden is dat in verband met de budgettaire context is afgesproken tot matigingen over te gaan. We zouden dit ook besparingen kunnen noemen.

Bij het aantreden van de huidige Vlaamse Regering is afgesproken 2,5 percent op de meerjarige subsidies en 5 percent op de projectsubsidies te besparen. De matiging met

betrekking tot de projectsubsidies houdt concreet in dat er 111.000 euro minder is. Dit is relatief beperkt. In totaal is het bedrag redelijk gehandhaafd gebleven.

Mijnheer Caron, en eigenlijk ook mijnheer Schueremans, u vraagt om een heroriëntatie of een verschuiving te overwegen. Het kan toch niet dat er veel minder geld naar projectsubsidies gaat.

In theorie is dat perfect mogelijk, maar u moet dan wel na ‘a’ ook ‘b’ zeggen. Mijnheer Caron, ik zou van u graag horen waar u het geld zult halen. Wilt u het sociaal-cultureel volwassenenwerk minder geven? Ik denk het niet, want enkele weken geleden pleitte u er hier nog voor om daar meer geld voor uit te trekken. Ik heb trouwens niet de intentie om de middelen daarvoor in te krimpen. Besparen op erfgoed is ook geen optie, want heel wat organisaties die op dat terrein actief zijn, hebben al moeten inleveren.

Moeten we misschien de meerjarensubsidies verminderen? Ik denk het evenmin, want zij hebben minder gekregen dan oorspronkelijk aan hen was beloofd. Moeten we dan de middelen die met name in het decreet zijn opgenomen, verminderen? Moeten we het Fonds der Letteren minder geven, mijnheer Caron? Of Theater Stap? Of de Brusselse podia? Ik wil graag van u of van de heer Schueremans horen waar we het geld moeten halen. Ik denk dus dat we het goed hebben geregeld door iedereen iets minder te geven, al is het juist dat ten gevolge van de beslissing uit het verleden de projectsubsidies er het slachtoffer van zijn.

Tot zover het verleden en vandaag. Wat zullen we in de toekomst doen? Het Kunstendecreet heeft als doel bij te dragen tot de totstandkoming van een levendig, divers, vernieuwend kunstenlandschap. Het is mijn overtuiging dat daartoe projectsubsidies broodnodig zijn. In mijn beleidsnota heb ik daarom gesteld dat ik daar ten volle voor ga en het mijn ambitie is om het belang daarvan nog tijdens deze legislatuur op te trekken en dat ook te verankeren.

Ik ben trouwens blij dat ik daarin niet alleen sta: in de moties die naar aanleiding van de bespreking van de beleidsnota zijn ingediend, pleiten alle fracties daarvoor. In de ene motie staat er dan we naar 10 percent gaan, in de andere is sprake van “een significante verschuiving”. Ik denk dus dat we de volle steun van het parlement zullen krijgen en bijgevolg in ons opzet zullen slagen.

Hoe en wanneer zal dat gebeuren? De beleidsperiode voor de meerjarige ondersteuning van de organisaties loopt tot 2012. Gelet op de budgettaire situatie ben ik ervan overtuigd dat we onmogelijk voor 2012 de situatie kunnen rechtekken. Ik denk dat we dat vanaf 2013 moeten doen. Vanaf dan kunnen we fundamenteel iets veranderen, maar dat neemt niet weg dat we dan belangrijke keuzen zullen moeten maken.

Ik loop niet op de zaken vooruit: wat ik zeg, is zuiver hypothetisch. Stel even dat het budget voor het Kunstendecreet voor de periode 2013-2016 gelijk blijft aan dat voor de periode 2010-2012. Het gevolg is dat dan minder organisaties erkend zullen worden of iedereen wat minder zal krijgen. Dat is geen gemakkelijke oefening. We zullen dat echter niet alleen aanpakken maar daarover overleggen, zodat het goed wordt aangepakt.

De heer Schueremans vraagt naar de beoordeling. Hij wil weten hoe dat is verlopen en of het klopt dat er 89 aanvragen waren. Omdat we op voorhand wisten dat er minder middelen voor projectsubsidies waren, wisten we dat we keuzen zouden moeten maken. Daarom hebben we van bij het begin aan de beoordelingscommissie gevraagd om niet enkel een positief advies te geven, maar ook om een rangschikking op te maken die hen en ook mezelf moet helpen om een keuze te maken tussen wie bij prioriteit een projectsubsidie moet krijgen en wie dat misschien minder nodig heeft.

In totaal kregen 81 dossiers een positief advies. Daarvan hebben 54 organisaties subsidies ontvangen. Het klopt dus dat 27 organisaties wel een positief advies, maar geen subsidie kregen. Ik zal de lijst aan de commissiesecretaris bezorgen. Ik heb dus keuzen gemaakt. Ik had bijvoorbeeld alle 81 positief geadviseerde aanvragen met subsidies kunnen belonen. Dat

zou echter hebben betekend dat voor elk project veel minder geld zou worden uitgetrokken, waardoor een kwalitatieve werking niet zou zijn gewaarborgd.

Mijn administratie waarschuwde me voor een les uit het verleden: als men minder geeft, bestaat het gevaar dat men soms zelfs niet meer voldoet aan de voorwaarden om subsidies te krijgen. Een ervan is bijvoorbeeld de naleving van de cao's. Ik koos er daarom voor om een beperkter aantal aanvragen goed te keuren, wat me toestaat zo goed mogelijk in te gaan op de bedragen die initieel waren gevraagd of die waren geadviseerd om de levensvatbaarheid van het project te garanderen.

Ik wil benadrukken dat het slechts om de eerste aanvraag voor 2010 gaat. Tegen 15 maart verwacht ik nieuwe aanvragen. Er komt een tweede ronde, en daarom heb ik nog middelen achter de hand gehouden. In 2009 is dat laatste niet gebeurd. Ik heb ervoor gekozen om iets meer dan 45 percent van de beschikbare middelen voor die tweede ronde opzij te zetten. Dat betekent dus dat de 27 organisaties die nog niets uit de projectsubsidiepot hebben gekregen een nieuwe aanvraag kunnen indienen. Dat laatste betekent wel dat ze na een gunstige beslissing pas in juli kunnen starten. Bovendien herinner ik eraan dat in 2010 de bedragen kunnen stijgen als we erin slagen om te verschuiven. Dat laatste is ook in 2009 gebeurd.

U vraag naar een alternatieve financiering. Ik pleit ervoor daar aandacht voor op te brengen. Toch wil ik benadrukken dat ik een alternatieve financiering en subsidies niet als communicerende vaten opvat. Beide zijn op zich nodig, en ze ondersteunen het beleid. We hebben op dat vlak goede voorbeelden van fiscale stimuli, zoals de tax shelter en de achtergestelde lening die via CultuurInvest wordt toegekend.

Er zijn ook een aantal pps-projecten die goed werken. Maar ik geloof er niet in dat voor echte projecten in het Kunstendecreet die alternatieve financiering nu dé oplossing zou zijn. Ik meen dat subsidiëring daar nodig blijft, tenzij het echt om projecten gaat waarvan men op voorhand weet dat ze commercieel heel sterk zullen aanslaan en heel wat eigen inkomsten zullen kunnen genereren. Maar als we echt over projectsubsidie spreken, kan dat mijns inziens niet echt in de plaats daarvan treden.

We zijn bezig met de zeven ateliers in het kader van het Cultuurforum. Een van de ateliers buigt zich over de alternatieve financiering, en over hoe we dat verder gaan aanpakken.

Uw laatste vraag, mijnheer Schueremans, was of we niet wat geld uit het Participatiedecreet kunnen halen en naar het Kunstendecreet overhevelen. Dat lijkt mij niet haalbaar. Het Participatiedecreet is ook al overbevraagd. Hoe zouden we dat dan compenseren, en waar gaan we die middelen dan wegnemen?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Minister, ik dank u voor de uitgebreide toelichting. Voor ik mijn inhoudelijke repliek geef, wil ik nog twee zaken opmerken. De laatste 6 maanden van de vorige legislatuur heb ik in dit parlement de meerderheid gesteund, hoewel ik op dat moment geen deel meer uitmaakte van mijn fractie. Dat betekent dat ik wat betreft het regeringswerk iets meer afstand had dan u misschien zou denken. Ik geef dat even mee, omdat u in uw antwoord suggereert dat ik meer weet. Ik weet misschien over een aantal dingen meer, maar ik weet die dingen niet omdat ik tot de meerderheid behoor. Eerlijk is eerlijk: ik ben eind januari 2009 overgestapt naar Groen!, en dit gaat over een beslissing van april 2009. *(Opmerkingen/Gelach)*

Ik wil een warm pleidooi houden om de inhaalbeweging voor de projectsubsidies sneller dan werkjaar 2013 te doen. U daagt mij uit om daar voorstellen rond te doen. Ik ga u eerlijk antwoorden, minister. Ik ga voor u geen anderhalf miljoen euro bij elkaar toveren, maar ik wil wel tweederde van dat bedrag aanduiden. Als we dat in een gesprek met verschillende mensen kunnen doen, zullen daar oplossingen voor te vinden zijn. U zou evengoed een klein

stukje solidariteit kunnen vragen van sommige sectoren om de projectsubsidies voor die 2 jaar tijdelijk te kunnen optrekken.

Ik wil u wel een aantal alternatieve voorstellen doen. Als u daarover wilt praten, wil ik dat gerust doen en u daar mijn mening over geven. Alleen wil ik dat hier niet zomaar, losjes uit de pols, doen. Dat vind ik nogal een delicate operatie. Gelet op de financiële en budgettaire toestand van de Vlaamse Regering, zullen die middelen in 2012 of 2013 wellicht ook nog niet als een soort manna uit de hemel neerधारrelen.

In 2013 zult u wellicht een aantal keuzes moeten maken. U hebt twee mogelijkheden: ofwel minder organisaties, ofwel het kaalslagprincipe. Er zullen een aantal moeten worden gemaakt, die waarschijnlijk zullen leiden tot minder gesubsidieerde organisaties. Op zich is deze oefening niet noodzakelijk een slechte oefening. We hebben in Vlaanderen veel structuren en een heel groot aanbod, en wellicht zullen we dus wat minder structurele organisaties mogen hebben. Daarmee doe ik opnieuw een inhoudelijke uitspraak. We hebben een fantastisch kunstenveld, maar we kunnen niet alles. In die zin moeten een aantal keuzes worden gemaakt: wie wel en wie niet? U doet dat nu ook. Ik denk dat dat bij de volgende ronde ook effectief aan de orde is.

Ik deel uiteraard uw bekommernis over de positie van projectsubsidies in de ontwikkeling van de artistieke wereld. Daar moeten we verder niet over discussiëren.

Ik kom nog even terug op de vermindering van de projectenmiddelen ten voordele van de structurele. U hebt heel precies de overhevelingen geschetst die vorig jaar zijn gebeurd in het licht van deze ronde van het Kunstendecreet. Dat is een document dat ik niet heb, maar ik zal die gegevens wel nalezen in het verslag. Ik wil één opmerking maken bij de verschuivingen onder het puntje ‘internationaal’, omdat ik dat toevallig wel weet. Dat komt omdat het internationale budget van een deel van die organisaties geïntegreerd is in de enveloppe die ze krijgen in het Kunstendecreet. Dat betekent dat je daar geen aparte internationale middelen meer voor moet uittrekken. Dat is een soort vestzak-broekzakoperatie van technische aard binnen de begroting. Dat is dus geen echte overheveling.

Minister, de echte discussie gaat hier over die 1.473.000 euro, die te maken heeft met de projectenpot, en die naar de structurele middelen is gegaan. U bent er niet op ingegaan, en ik begrijp dat, maar ik weet dat er een politiek akkoord was om dat dit jaar recht te zetten. Dat is evenwel niet gehonoreerd. Dat is niet uw verantwoordelijkheid, dus ik reken u dat absoluut niet aan. Maar ik betreur het wel. Uw partij zat ook in die regering. Die afspraak is niet nagekomen, en daardoor hebben wij nu zo veel minder budget. Dat valt alleen maar te betreuren. We moeten nu alternatieven zoeken om vroeger dan 2012 die stap te zetten.

Ik wil ook nog iets zeggen over de vermindering van de subsidies voor Sport. Er is 1 miljoen euro uit de pot voor Sport naar de kunsten gegaan. Uw collega-minister Muylers heeft daar bij de begrotingsbespreking Sport ook over gepraat. Hij heeft nu op zijn beurt ook de laatste 3 miljoen euro die in die pot zat, weggehaald voor andere doeleinden. Dat was een krediet, bedoeld voor sociale maatregelen inzake sportbeoefening, om zowel voor materialen als voor lidgelden drempelverlagend te werken voor jongeren uit kansarme milieus, zoals dat gebeurt met de vrijetijdsparticipatie voor Cultuur. Dat is een gelijkaardig systeem. Het was echter niet snel genoeg klaar om het aan te wenden, en nu heeft minister Muylers het gewoon afgevoerd van de agenda. Het is extra jammer dat het zo is gebeurd.

Minister, ik hoop samen met u dat er een traject komt, en dat we niet wachten tot 2013 om die projectenpot te laten aangroeien. En misschien kunnen we in de loop van het jaar ook eens luisteren naar de kunstensector zelf, voorzitter, zodat die mensen suggesties of voorstellen kunnen doen inzake de groei van de middelen voor projectsubsidies. Elke denkoefening ter zake is zinvol. Zonder vers bloed kan de kunstensector niet echt vooruit, en dat is heel jammer.

De voorzitter: De heer Schueremans heeft het woord.

De heer Herman Schueremans: Minister, ik dank u voor de antwoorden. Ik had graag de lijst gekregen van degenen die geselecteerd zijn. Op die manier kunnen we opmaken of het organisaties of projecten zijn die werkelijk vooruitstrevend zijn, dan wel of het boterhammenpolitiek is. *(De heer Bart Caron overhandigt een kopie van de lijst aan de heer Herman Schueremans)*

Fantastisch, dank u.

Ik had ook nog een vraagje over HC015, het puntje ‘internationaal’. De heer Caron zei zonet dat het werd afgeschaft, omdat het toch niet werd gebruikt. Wat stelde ‘internationaal’ precies voor? Wat zat daar precies in? Wat is daar in het verleden mee gedaan? Wat was de reden om dat te laten wegvallen?

De heer Bart Caron: Ik denk dat het hier gaat over de middelen waar kunstorganisaties vroeger apart een beroep op konden doen, naast hun structurele subsidie. Nu kan men vanaf een bepaald bedrag aan structurele subsidies – ik denk 300.000 euro – geen aanvragen meer doen voor extra internationale middelen. Ik denk dat het net dat bedrag is dat is overgeheveld.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Schueremans, niet ik heb de keuze gemaakt om die wel en die niet te nemen. Ik heb aan de commissie gevraagd om een beoordeling op te maken op basis van kwaliteit. Ik heb dat gewoon gevolgd. Ik ben er absoluut niet van afgeweken.

Mijnheer Caron, het klopt dat er één post is die is opgegaan in het geheel: de internationale samenwerking. Dat is naar boven afgerond die 600.000 euro. Die post is leeggehaald. Daarnaast is er de internationale steun aan pop en rock, waar ook 140.000 euro minder is bedeed. Er zijn nog internationale posten waarop beknabbeld is.

U blijft verwijzen naar afspraken die tijdens de vorige legislatuur gemaakt zouden zijn. Er zijn mensen op het kabinet van de minister-president die op dezelfde stoel zitten en die dat altijd hebben opgevolgd. Zij maken zich sterk dat er geen enkele afspraak is. Er is ook niets van terug te vinden. Ik vraag me af op basis waarvan die afspraak gemaakt is. Dat is misschien mondeling ergens tussen twee of drie mensen afgesproken, maar daar is niets hard van gemaakt en er staat niets van op papier. Het is gemakkelijk gezegd dat de afspraak was en dat die politiek niet is nagekomen. Ik voel me daar trouwens absoluut niet door aangesproken. Als het zo belangrijk was, had men dat voorzichtigheidshalve ergens moeten verankeren zodat het effectief rechtgezet had kunnen worden op het moment dat het nodig was.

Ik herhaal dat ik het zeer jammer vind en dat ik er een oplossing voor zal vinden. Ik ben realistisch. Ik wil geen valse verwachtingen creëren. Het zal voor mij budgettair niet onmiddellijk haalbaar zijn. Als het vroeger kan, graag. Maar realistisch gezien zal het niet mogelijk zijn om die situatie voor 2013 fundamenteel recht te trekken. U zegt dat het wel anders kan en dat u ideeën hebt: ze zijn welkom, reik ze mij aan. De voorbije 8 maanden hebben we niet stilgezeten. Wij zien niet waar we het zouden kunnen halen. Als u er anderen voor wilt laten opdraaien, zeg het dan. Dan kunnen we kijken of het haalbaar is, maar ik denk dat het niet realistisch is. Iedereen is het slachtoffer van de besparingen die wij noodzakelijk allemaal hebben moeten doorvoeren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Herman Schueremans tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de Vlaamse cultuursubsidies, naar aanleiding van twee universitaire studies

De voorzitter: De heer Schueremans heeft het woord.

De heer Herman Schueremans: Voorzitter, minister, collega's, ik vat deze vraag om uitleg aan met een aantal alinea's uit het regeerakkoord en de beleidsnota Cultuur. Het regeerakkoord stelt het volgende: "Om de vernieuwing in het kunstenlandschap blijvend te waarborgen, streven we naar een evenwichtigere verhouding tussen structurele en projectmatige subsidiëring. Productie, aanbod en spreiding moeten beter op elkaar afgestemd worden. De Vlaamse Regering kiest voor een evaluatie van het Kunstendecreet." Ik zou durven te zeggen dat de vraag, aanbod en spreiding beter op elkaar moeten worden afgestemd.

In uw beleidsnota lees ik in uw omgevingsanalyse van het cultureel veld dat de beweging naar een kennisgebaseerd beleid nog maar pas is ingezet, maar dat u alles in het werk zult stellen om een inhaalbeweging te maken. In uw strategische doelstelling om een duurzaam beleid te voeren, stelt u: "Willekeur is uit den boze. Geen ad-hocbeleid maar duurzame en zinvolle beleidsbeslissingen die het resultaat zijn van een goede kennisopbouw en van het vertrouwen in structuren of instellingen als constanten in het beleid. Maatregelen dienen bovendien te kaderen in een groter geheel, een visie die concrete doelstellingen nastreeft en dit zelfs op lange termijn beoogt. Het cultuurbeleid moet zich documenteren met cijfers, informatie, wetenschappelijk onderzoek en monitoring. Willen wij het hoofd kunnen bieden aan de grote uitdagingen van de volgende jaren, dan moeten we kennis ontwikkelen en onze eventuele achterstand inhalen."

Verder hebt u de intentie een databank op te richten om alle wetenschappelijke kennis samen te brengen opdat de kennisontsluiting een vertaalslag zou kennen in de praktijk en het beleid, waardoor onderzoek nog meer een bijdrage kan leveren tot het culturele leven in Vlaanderen. Net de in mijn prelude aangehaalde en door uzelf bejubelde kruisbestuiving tussen kennis en beleid is het onderwerp van deze vraag om uitleg.

Op 16 februari kondigde Poppunt, het aanspreekpunt voor muzikanten en dj's, de winnaar van de Popthesisprijs aan. Die prijs wordt toegekend aan de beste thesis, eindwerk, scriptie of masterproef met een aan popmuziek en/of popmuziekcultuur gerelateerd onderwerp. Dit jaar kon Hanne Valckenaers, met haar beleidsaanbevelingen over de subsidies voor alternatieve managementbureaus in het Vlaamse pop- en rockcircuit, de eerste prijs in de wacht slepen.

Enkele van haar beleidsaanbevelingen staven de klaagzang die ik al jaren predik. Er gaan te veel subsidies naar structuren en organisaties, die op hun manier een te grote marktcorrigerende rol spelen en zo een overaanbod creëren. Valckenaers spreekt zelfs gedeeltelijk van valse concurrentie. Zij is voorstander van een bepaalde subsidiegrens: alternatieve managementbureaus zouden slechts voor 50 percent afhankelijk mogen zijn van subsidies. De overheid zou veel meer moeten inzetten op projectsubsidies. De ontwikkeling van talent moet primeren op het subsidiëren van organisaties en structuren.

De toekenning van subsidies voor 4 jaar is volgens de auteur van de thesis te lang, zij opteert voor een tweejarige structurele subsidie en een eenvoudige tussentijdse evaluatie. Bovendien klaagt ze het gebrek aan dialoog aan tussen de overheid en de sector. Waar hebben we dat nog al gehoord? Ze stelt onder meer dat je niet kunt oordelen of een wetgevend kader scheppen zonder de sector te kennen. In de beoordelingscommissie zouden meer experts uit de sector zelf moeten zetelen.

In haar conclusie stelt Hanne dat er meer geld naar de rocksector moet gaan. Als dat onmogelijk is, dan is het volgens haar nog beter de vrije markt volledig te laten spelen. En dat de vrije markt op een efficiënte manier werkt, kan worden gestaafd met jonge talenten die met goede songs, creativiteit, werkkraft en dynamisme doorgebroken zijn in binnen- en buitenland, zonder – ik herhaal: zonder – ondersteuning van een gesubsidieerde manager. Voorbeelden hiervan zijn legio. Milow heeft 500.000 cd's verkocht in een tijd dat iedereen zegt dat er geen platen meer verkocht worden. Ik denk ook aan dEUS, Soulwax of 2 Many DJ's, Goose en The Black Box Revelation.

En dan is er nog de studie van de cultuureconoom Arjen van Witteloostuijn. Hierin haalt hij aan dat een te ruimhartig subsidiebeleid leidt tot een te grote subsidieafhankelijkheid, wat tegelijkertijd de creativiteit van de gesubsidieerde culturele organisaties zou fnuiken. Door het cultuurbudget in Vlaanderen gedurende de laatste 10 jaar met maar liefst 102,8 percent te laten stijgen, heeft de voormalige cultuurminister de Hollandse ziekte naar Vlaanderen gehaald, aldus van Witteloostuijn. In mensentaal betekent dat dat ze zoveel subsidies kregen en zoveel aan de joints hingen, dat ze tot de namiddag in hun bed lagen en vergaten muziek te maken. Hij stelt zich de vraag of de traditionele subsidiëring van cultuur door de overheid nog houdbaar is.

Tot voor kort ging iedereen ervan uit dat we een status-quo van de middelen bereikt hadden, maar de economische realiteit dwingt de Vlaamse overheid tot sterke bezuinigingen, ook binnen de cultuursector. In tijden van laagconjunctuur moet het beleid antwoorden bieden op de situatie hoe we met minder middelen het cultuurbeleid verder kunnen uitbouwen. Ik verwijs altijd naar het fauvisme en Rik Wouters, die met minder penseeltrekken veel meer deed. Hij stelt ook dat hoe meer subsidie wordt toegekend, hoe meer overhead er ontstaat: papier en administratie. Nu meer dan ooit dient een duidelijke visie te worden uitgetekend.

In oktober 2009 werd een Colloquium ‘Geld voor Cultuur’ georganiseerd dat in het teken stond van nieuwe ideeënvorming rondom thema’s zoals cultuurindustrie, subsidies en alternatieve financieringsvormen, de cross-over met het bedrijfsleven en fondsvorming. Open Vld heeft steeds zijn bezorgdheid geuit tegenover een te grote subsidieafhankelijkheid van de culturele sector. We hebben ooit eens gezegd: subsidies zijn als cocaïne, hoe meer je ervan krijgt, hoe meer je gaat zweven.

We kunnen de stelling bijtreden dat subsidies organisaties minder ondernemend maken. Gesubsidieerde initiatieven werken te veel in de richting van de subsidiecriteria en stellen hun werking hier volledig op af. Artiesten of gezelschappen worden ijverig om te voldoen aan de criteria waardoor de markt overvol geraakt, zowel qua aantal gezelschappen als qua aantal vertoningen en projecten. Niet het aantal telt, het is altijd de kwaliteit die moet blijven tellen.

Wij zijn niet tegen elke vorm van subsidies, want zo worden we doodgeslagen. We zijn onder andere voorstander van structurele subsidies voor infrastructuur en subsidies voor kwalitatief hoogstaande en vernieuwende projecten, maar er moet altijd worden gezocht naar een doorstroom van gesubsidieerde initiatieven naar de vrije markt. Je kunt geen puber blijven, op een bepaald moment moet je doorgroeien. Als je het na 2 of 5 jaar niet kunt, zul je het misschien nooit kunnen. Geef kansen aan andere mensen.

Wij zijn ook steeds voorstander geweest van een cross-over tussen het bedrijfsleven en de kunstenaars, van een klassiek subsidiesysteem enerzijds en culturele investeringsmaatschappijen zoals CultuurInvest en fiscale gunstregelingen zoals de tax shelter anderzijds. Vroeger werden de alternatieve financieringsvormen binnen Cultuur en de cultuurindustrie op een pejoratieve manier in de mond genomen. Er werd smalend over gedaan, maar gelukkig gaan de ogen open. Gelukkig is de maatschappelijke perceptie ten aanzien van de culturele creatieve industrie de laatste decennia grondig gewijzigd. Alternatieve financieringssystemen spelen een sleutelrol om het creatief cultureel ondernemerschap te stimuleren. Ook Hanne Valckenaers stelt dat er een kloof gaapt tussen het ondersteunen van managementbureaus en CultuurInvest. Jonge mensen zien dat vaak veel beter dan de vorige generaties. Al een geluk, want de wereld moet vooruitgaan.

Arjen Van Witteloostuijn is voorstander van een 40 percentnorm, waarbij maximaal 40 percent van de kosten van de podiumkunsten mogen worden gedekt door subsidies. Dat percentage is volgens hem een sterke prikkel voor een hernieuwde creativiteit. Hanne Valckenaers haalt dan weer een 50 percentnorm aan binnen de pop- en rocksector. Kortom, beide studies pleiten voor een geplafonneerde subsidienorm, elk binnen hun domein van de culturele sector.

In het regeerakkoord staat tevens dat de Vlaamse regering inzet op een internationaal kunstenbeleid – hoera, hoera – dat onze artistieke creativiteit en Vlaamse kunstenaars kansen moet bieden op buitenlandse en internationale fora en podia. Ook in uw strategische doelstelling ‘internationaal cultuurbeleid versterken’ haalt u dit aan. Hanne Valckenaers stelt dat er op dit gebied een beleidswijziging nodig is. Niet alleen zeggen dus, maar ook doen.

We hebben in Vlaanderen kunstenaars en artiesten van wereldformaat. Ze kunnen – echt waar, ik kan het weten vanuit mijn praktijkervaring – de internationale top aan, maar het is alleen niet altijd even gemakkelijk om internationaal door te breken. Via een eenmalige projectsubsidie kunt u Vlaamse artiesten waar er internationaal een ‘vibe’ rond bestaat – ze moeten niet op vakantie gaan met de subsidies –, succesvol ondersteunen, zodat ze die laatste stap richting internationale carrière kunnen zetten en niet doodbloeden in de culturele centra.

Een Vlaamse artiest of groep die door een internationale topact wordt uitgenodigd om mee op tournee te gaan in de VS en Canada, kan op die manier meer dan een half miljoen muzikliefhebbers bereiken. Die eenmalige projectsubsidies moeten het onderdeel zijn van een actieplan van de Vlaamse ministers van Economie, Buitenlandse Aangelegenheden, Toerisme, Media, Onderwijs en Cultuur, waarin ze samen uitwerken hoe Vlaamse kunstenaars en artiesten op een efficiënte manier internationaal in the picture kunnen worden gebracht.

Minister, met de vorige minister hadden we een afspraak dat we artiesten van hier, die een vraag kregen vanuit het buitenland om op tournee te gaan, gingen ondersteunen met een eenmalige projectsubsidie. Daarvoor was toen 300.000 euro per jaar ingeschreven. Voormalige ministers Anciaux en Van Mechelen hadden afgesproken dat er een ruiters op kwam. Indien het niet werd gebruikt, zou het worden overgeheveld naar het volgende jaar. Je moet artiesten niet op tournee sturen zoals Mozes zijn volk in de woestijn. Er moet een ‘vibe’ zijn.

Minister, wat is er met die 300.000 euro gebeurd? Is dat afgeschaft? Alle begrip daarvoor, maar als u zegt dat we er internationaal iets aan moeten doen, laten we dat dan ook doen.

Minister, ik ben aan het einde van mijn jeremiade. Wat is de stand van zaken in de evaluatie van het Kunstendecreet? Wat is het tijdsplan hiervoor? Welke stappen gaat u nemen om te streven naar een evenwichtiger verhouding tussen structurele en projectmatige subsidiëring, zoals het regeerakkoord stelt? Hoe staat u tegenover de 50 percentsubsidienorm voor de alternatieve managementbureaus van Hanne Valckenaers en de 40 percentsubsidienorm binnen de kunstensector algemeen van professor Van Witteloostuijn, als zoektocht naar een gezond evenwicht tussen eigen inkomsten en subsidies, met als doel het aanwakkeren van de creativiteit binnen de sector?

Minister, gaat u uw beleid bijsturen op basis van deze wetenschappelijke studies? Wat is de stand van zaken van de oprichting van een databank met wetenschappelijke gegevens en studies over de culturele sector? In hoeverre hebt u uw ambitie betreffende de operationele samenwerking en informatie-uitwisseling met de verschillende Vlaamse spelers op het internationale toneel zoals Internationaal Vlaanderen, Flanders Investment and Trade en Toerisme Vlaanderen reeds geconcretiseerd? Hoe staat u tegenover een gecoördineerd actieplan van de Vlaamse ministers van Economie, Buitenlandse Aangelegenheden, Toerisme, Media, Onderwijs en Cultuur om de internationalisering van de Vlaamse kunstenaars en artiesten verder te stimuleren?

Het is 2 voor 12, want anders gaat er weer een generatie muzikanten en kunstenaars verloren.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik heb veel waardering voor u, mijnheer Schueremans, maar we verschillen soms fundamenteel van mening. Ik nodig u uit om met mij eens een dag door te brengen in de kunstenuitvoering waar ikzelf bestuurder van ben, om eens te ondervinden wat

subsidies zijn, om na te gaan of ze de cocaïne of de bedwelmende cannabis zijn die ze lijken te zijn voor de kunstenaars. (*Opmerking van de heer Herman Schueremans*)

Dat is een zijde van de medaille. Ik ben zelf ook muzikant in het niet-gesubsidieerde circuit. Dat bestaat en Herman heeft gelijk, er is een kunstvorm die geen overheidsgeld nodig heeft. Ik noem bewust de twee extremen om aan te duiden dat ze in de samenleving aanwezig zijn en perfect naast elkaar kunnen bestaan. Het is niet het ene of het andere. Ik was aanwezig op de studiedag van het KMSK te Antwerpen en ik heb er professor Van Witteloostuijn gehoord, maar hij maakte niet bijzonder veel indruk. Hij neemt de nuances en de verschillen tussen de aard van de kunst, de moeilijkheidsgraad, de toegankelijkheid, het potentieel om veel of weinig publiek te bereiken en de internationale component niet in ogenschouw en hij neemt die niet op in zijn evaluatie. Dat zijn veralgemeningen.

Wat me wel frappeert is de studie, de thesis die een popthesisprijs heeft gewonnen, van Hanne Valckenaers. Die is merkwaardig genoeg begeleid door professor Katia Segers, want zij heeft een andere achtergrond. Hanne Valckenaers breekt het stelsel op zich niet af, maar stelt wel fundamentele vragen bij de posities van de managementbureaus in het rock- en poplandschap. Het zijn terechte opmerkingen. Ze onderzoekt de criteria die worden gebruikt en of ze al dan niet valabel zijn. Wat we daar lezen, is een goede les om die criteria bij te werken. Ze stimuleert artiesten om meer verantwoordelijkheid op te nemen. Ik vind dat dergelijke bedenkingen moeten worden gemaakt. Dat dit wordt gesubsidieerd, betekent niet dat we er niet over mogen nadenken. We moeten nagaan of we dat efficiënt doen. We moeten nagaan of het niet beter kan.

Het punt dat ik wil maken, is vooral dat er grote verschillen in potentiële leefbaarheid tussen de kunstensectoren zijn. Het meest frappante voorbeeld hiervan is de beeldende kunst. We subsidiëren jonge kunstenaars met kunstenaarsbeurzen. We hebben centra voor beeldende kunsten die tentoonstellingen inrichten. Onze succesvolle kunstenaars bevinden zich 5 jaar later niet langer bij de Vlaamse subsidiepotten. Ze leven van de verkoop van hun werk. Hun werken worden door musea en kunstverzamelaars aangekocht. Ze leven ook van de tentoonstellingen die buiten het gesubsidieerd circuit vallen. Dit is een perfect voorbeeld van de manier waarop een overheid getalenteerde artiesten kansen biedt tot het ogenblik waarop ze zelfstandig buiten die circuits kunnen leven. Voor een aantal kunstdisciplines, zoals theater en dans, is dit nu eenmaal niet mogelijk. De verschillen zijn groot. Ik zou dan ook willen dat iedereen tijdens discussies over dit onderwerp oog heeft voor deze diversiteit.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, er is hier verwezen naar de thesis van mevrouw Valckenaers. Die thesis wordt komende dinsdag officieel voorgesteld. Misschien zullen we dan nog meer te weten komen. Het is in elk geval zinvol hier vanuit het beleid rekening mee te houden.

Ik wil tevens bevestigen dat de ene sector de andere niet is. Ik zal hier straks cijfers over geven. De heer Caron zal merken dat we effectief rekening houden met de grote verschillen die er zijn.

Ongeveer een maand geleden heb ik de algemene vergadering van vzw Overleg Kunstenorganisaties (OKO) bijgewoond. Ik heb toen een open gesprek met de sector gevoerd. Dit was bijzonder positief en leerrijk voor alle betrokkenen. Ik ben het dan ook eens met de suggestie van de voorzitter dit debat ook eens in deze commissie te voeren.

Wat de concrete vragen van de heer Schueremans betreft, wil ik opmerken dat ik in mijn beleidsnota de nadruk op een duurzaam beleid heb gelegd. Op een aantal vlakken moeten we een beter evenwicht vinden tussen subsidies en alternatieve financiering of private investeringen.

Ik zal dit stapsgewijs doen. Het Kunstendecreet is zeer breed. We zitten daar met verschillende subsidiemogelijkheden, gaande van meerjarige ondersteuning tot projectsubsidies. In eerste instantie heb ik het agentschap Kunsten en Erfgoed, dat voor de uitvoering van het Kunstendecreet instaat, gevraagd een eerste aanzet tot een aparte evaluatie van alle onderdelen van het decreet te leveren. Zo kunnen we zien wat hun ervaringen hiermee zijn. Volgende week heb ik een overleg met de voorzitters van de beoordelingscommissies. We zullen dan de verschillende stappen van de evaluatie bespreken. Zij moeten dit decreet immers ook hanteren en beoordelen. Ze zijn in feite bevoorrechte partners, en ik wil dat ze hun visie naar voren brengen.

Op basis van de verschillende deelevaluaties zal ik in functie van de nieuwe beleidsperiode een beleidskader uittekenen. Het gaat dan om de periode 2013-2016. Die evaluatie zal in het voorjaar van 2011 plaatsvinden. Tegen mei 2011 moet dit klaar zijn. Dan zullen bijkomende criteria voor de volgende meerjarige subsidieperiode worden uitgewerkt. Hierdoor komen de kunstorganisaties te weten aan welk beleid ze zich moeten verwachten en op welke manier ze het nieuwe dossier voor de nieuwe beleidsperiode moeten invullen. Die dossiers moeten voor 30 september 2011 worden ingediend. De kunstorganisaties krijgen bijgevolg tijd van mei 2011 tot september 2011. Dit lijkt me een correcte manier van handelen. De beslissing over wie een meerjarige subsidie kan krijgen, zal midden 2012 volgen. De periode zal ingaan op 1 januari 2013.

De evaluatie van het Kunstendecreet gaat in mijn ogen niet enkel over de inhoud. De vraag is hoe het decreet werkt. Bereiken we onze doelstellingen? We moeten eens nadenken over de wijze waarop het decreet wordt toegepast. Het decreet is om bepaalde redenen uitgewerkt. Die doelstellingen worden misschien niet altijd bereikt op de manier die initieel was bedoeld. Dit is dikwijls het geval met decreten. We hebben iets voor ogen. Zodra dit in de praktijk zijn eigen weg vindt, wordt het echter op een andere manier gehanteerd. Indien we hier inhoudelijk volledig aan willen sleutelen, is dit voor mij even essentieel.

Het onderscheid tussen de structurele en de projectmatige subsidies is daarnet al uitvoerig behandeld. Er is hier specifiek naar de internationale ondersteuning van pop en rock verwezen. Op 24 april 2009 zijn bepaalde afspraken gemaakt. Ik heb daarnet al vermeld dat toen is beslist 140.000 euro uit deze pot te halen. Het bedrag staat echter niet op nul. In 2010 is hier nog steeds 145.000 euro voor gereserveerd.

Mijnheer Schueremans, u hebt die beslissing om een gedeelte van dit geld over te hevelen destijds trouwens mee goedgekeurd. U hebt toen verklaard dat we de boel misschien beter zouden afschaffen. Het leek u niet meer zinvol. Dit was waarschijnlijk symbolisch bedoeld. Er zat volgens u weinig meer in die pot.

We moeten nagaan wat de consequenties zijn van de beslissing die in april 2009 is genomen. De heer Schueremans heeft gevraagd hoe we het beleid willen bijsturen en hoe het met de creativiteit zit. Ik heb het agentschap Kunsten en Erfgoed gevraagd de cijfers te verzamelen. Dit gebeurt op basis van het jaarlijks toezicht op de aanwending van de subsidies. Hieruit blijkt dat de invoering van een absolute norm voor de kunstensector, bijvoorbeeld 40 percent of 50 percent, absoluut geen goed idee is.

Uit de analyse van de cijfers blijkt dat er met betrekking tot de eigen inkomsten – dit zijn alle inkomsten die geen subsidies vormen – grote verschillen tussen de disciplines onderling en binnen de disciplines zelf bestaan. Indien we de grens op 40 percent subsidies en 60 percent eigen inkomsten zouden leggen, zouden enkel de muziekclubs en de dansorganisaties erin slagen samen gemiddeld meer dan 60 percent aan eigen inkomsten te genereren. Voor de muziekclubs gaat het om 64 percent. Voor de organisaties voor dans gaat het om 61 percent. De organisaties voor architectuur en vormgeving en de concertorganisaties doen het met respectievelijk 52,62 percent en 49 percent ook behoorlijk goed. De festivals zitten op 45 percent. De organisaties voor audiovisuele kunst zitten op 41,85 percent. De muziekensembles zitten op 44 percent. De muziektheaters zitten op 36 percent. De

werkplaatsen zitten op 35 percent. De organisaties voor kunsteducatie zitten op 29 percent. De theaters zitten op 29 percent. De kunstencentra zitten op 30 percent. In de beeldende kunst gaat het om 20 percent. Tot slot volgen de sociaal-artistieke organisaties met 14 percent. Dit is eigen aan die sector.

De conclusie is dat de eigen inkomsten binnen de verschillende sectoren gemiddeld ver uit elkaar liggen. Dit houdt verband met de specifieke eigenheden van de sectoren en met de werking van de verschillende organisaties.

Daarenboven liggen in de sectoren zelf de uiterste waarden van de eigen inkomsten vaak meer dan 70 percent uit elkaar. Dus ook in de sectoren waar gemiddeld erg hoge eigen inkomsten gehaald worden, zijn meerdere organisaties erg subsidieafhankelijk. Bijkomend, maar toch belangrijk, is dat voor de werkvormen festivals, kunstencentra en werkplaatsen zeer uiteenlopende kunstensectoren voorkomen. De eigen inkomsten worden daardoor beïnvloed: een werkplaats voor experimentele mediakunst maakt minder kans op veel eigen inkomsten dan een alternatief managementbureau voor popgroepen. Er zijn grote verschillen.

Wat de subsidienorm van 50 percent voor de alternatieve managementbureaus betreft, kan worden gezegd dat de eigen inkomsten van de bureaus die actief zijn op het gebied van pop en rock beduidend hoger liggen dan die voor andere managementbureaus. Bij Gentlemanagement was dit aandeel in 2008 53 percent, bij Keremos 60 percent en bij Rock 'O Co 41 percent. Bij Kultuurburo Link dat vooral actief is op het gebied van wereldmuziek bedraagt dat cijfer ook ongeveer 41 percent. Globaal genomen wordt het aandeel van 50 percent eigen inkomsten dus wel gehaald, al blijkt uit de cijfers dat dit evidentier is voor pop en rock dan voor de moeilijkere genres. Dat is echter aan fluctuaties onderhevig.

Uw vierde vraag is pertinent: wat is de stand van zaken van de oprichting van een databank van wetenschappelijke gegevens en studies over de culturele sector? Dat is ook mijn zorg. Meten is weten, en daarom heb ik in mijn beleidsnota expliciet opgenomen dat dit voor mij een prioriteit is. Momenteel is er nog geen databank van wetenschappelijke gegevens en studies. De verschillende agentschappen beschikken allemaal over gegevens van hun sectoren, maar die zijn nog niet aan elkaar gekoppeld. Vergelijken is dus moeilijk. Ik heb daarom opdracht gegeven aan de agentschappen om in samenspraak met de sector een eenvormig systeem van het verzamelen van gegevens uit te werken, waardoor ook de databanken in de toekomst op elkaar kunnen worden afgestemd. Zo heeft bijvoorbeeld Overleg Kunstenorganisaties (oKo) een eigen systeem, maar dat is echt niet compatibel met het systeem dat het agentschap hanteert. Dat is niet logisch, want zo verricht men dubbel werk dat niet kan worden geïntegreerd.

U vraagt ook naar mijn ambities, naar hoe het verder moet. U verwijst naar de samenwerking met de domeinen economie en toerisme. Ik heb de eerste stappen gezet. Onlangs is er beslist tot de oprichting van een gemeenschappelijk managementcomité voor de domeinen cultuur en Internationaal Vlaanderen. Zowel het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media (CJSM) als de agentschappen Sociaal Cultureel Werk en Kunsten en Erfgoed en het departement Internationaal Vlaanderen, Toerisme Vlaanderen en Flanders Investment and Trade (F.I.T.) zijn daarin vertegenwoordigd, zodat er structureel overleg is tussen de verschillende betrokken entiteiten.

Dat laatste is nog maar een begin, maar we moeten stap voor stap vooruitgaan en dat zal in de toekomst verder worden uitgebouwd. Ik denk dat ik op die manier op de vragen van de heer Schueremans en op de vraag van de heer Caron over de verschillen tussen de sectoren heb geantwoord.

De voorzitter: De heer Schueremans heeft het woord.

De heer Herman Schueremans: Ik dank u voor het antwoord. Als we constructief kunnen helpen, zullen we dat doen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

BIJLAGEN

Bijlage bij de vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de verhouding tussen structurele cultuursubsidies en projectsubsidies 1

Evolutie middelen Kunstendecreet

basisallocatie	omschrijving	U2006	U2007	U2008	U2009	I2010
HD0 HE260 4160	deSingel				5.595.000	6.445.000
HD0 HE259 4140	vlaamse opera			5.179.000	14.243.000	13.557.000
HD0 HE258 3300	organisaties kunstinstituten	18.550.000	19.148.000	24.430.000	18.704.910	20.696.000
	vlaamse opera	11.476.000	11.666.000	11.829.000	0	
HD0 HE257 3300	organisaties steunpunten	2.870.930	2.924.247	3.034.000	3.064.988	3.093.000
HD0 HE256 3300	publicaties (deel: meerjarig)	368.500	400.000	444.000	448.316	496.000
HD0 HE255 3300	organisaties sociaal-artistiek	1.856.860	1.891.643	2.064.000	2.090.980	2.799.000
HD0 HE254 3300	organisaties kunsteducatie	1.001.395	2.886.414	2.943.993	2.980.976	3.143.000
HD0 HE253 3300	organisaties	58.073.387	78.288.011	79.111.000	80.104.412	87.033.000
	Muziek	16.349.000	0	0		
	concertgebouw brugge	2.300.000	0			
HD0 HE280 3300	lotto - internationaal		194.800	10.550		
HD0 HE256 3300	publicaties (deel: projecten)	88.500	129.000	79.000	51.200	
HD0 HE252 3300	projecten opname	90.000	76.900	62.200	116.247	88.000
HD0 HE251 3300	projecten internationaal	450.020	483.800	501.500	574.110	377.000
HD0 HE250 3300	niet-periodieke publicaties					20.000
HD0 HE249 3300	projecten sociaal-artistiek	180.000	254.000	275.000	278.000	269.000
HD0 HE248 3300	projecten kunsteducatie	85.000	70.000	85.000	80.000	83.000
HD0 HE247 3300	projecten organisaties	2.439.900	2.172.500	2.993.500	3.277.000	1.565.000
HD0 HE246 3300	projecten creatieopdrachten	203.600	238.430	160.000	273.495	156.000
HD0 HE245 3450	kunstenaars	632.050	839.800	1.359.000	1.360.138	1.363.000
HBO HC030 3300	lotto - publicaties				29.000	
HBO HC015 3300	internationaal	806.872	606.720	609.460	575.487	
HBO HC013 3300	pop en rock				44.707	
Totalen	projectmatig	4.975.942	5.065.950	6.135.210	6.659.384	3.921.000
	Meerjarig	82.820.072	86.390.315	87.596.993	88.689.672	96.564.000
	kunstinstituten	30.026.000	30.814.000	41.438.000	38.542.910	40.698.000
		117.822.014	122.270.265	135.170.203	133.891.966	141.183.0

■